

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО А2 (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *румънски език* в първи гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативни компетентности на ученика и с общуването.

Тази учебна програма е приложима за XI и XII клас за обучение по румънски език, което е започнало в IX клас, като в края на първия гимназиален етап учениците са достигнали ниво А1. В края на втория гимназиален етап трябва да достигнат ниво А2 по Общата европейска езикова рамка.

Програмата позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното ниво на знания и умения по румънски език в съответствие с училищния учебен план. Тематичните области, езиковите средства, речевите и писмените дейности са съобразени с интересите, възрастта и опита на учениците.

Програмата следва спираловидния принцип на повторяемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се както за всеки следващ клас, така и за целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения – слушане, четене, говорене и писане, се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и да извлича най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, произнесени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира често употребявана лексика и изрази по познати теми; • да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените мнения и чувства; • да разбира общата информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да разбира основното от информацията от средствата за масово осведомяване, според личните си интереси; • да разбира конкретни подробности, които носят важна информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и да извлича основната информация от ограничени по обем текстове по познати теми, написани на стандартен език и включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания и др.; • да разбира кратки лични писма, покани и електронни съобщения, като определя изразените в тях намерения и чувства; • да разбира конкретни подробности от несложни текстове, съобщения, указания и информация; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по познати теми; • да установява контакт при изпълнението на лесни и обичайни задачи и дейности; • да участва в разговор, дори и да не разбира изцяло всичко, разчитайки на помощта на събеседника; • да говори по познати теми граматически коректно и сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да прави кратко описание по познати теми; • да разказва за себе си, за настоящата си и предходната си дейност, както и за бъдещи планове и намерения; • да изразява накратко лична преценка или мнение по позната тема; • да говори сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането, граматически коректно; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да формулира кратки съобщения и бележки по зададена тема; • да води обикновена лична кореспонденция, да пише писмо или електронно писмо с цел покана или молба, извинение, отказ, благодарност, използвайки несложни изрази и връзки; • да довършва текст по дадени начало и/или край; • да съставя текст по опорен материал (картини, снимки, реклами и др.) и по опорни точки; • да описва накратко събитие от личния си житейски опит; • да пише кратък текст с изразена лична преценка; • да съобразява вида, структурата и съдържанието на текста с поставената задача; • да употребява сравнително разнообразна и уместна лексика и да се съобразява с изучените граматични и правописни норми.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>I. Аз и другите</p> <ul style="list-style-type: none"> Външен вид, облекло, характер Образование и интереси <p>II. Светът около мен</p> <ul style="list-style-type: none"> Професии <p>III. Всекидневие</p> <ul style="list-style-type: none"> Храни и напитки Пазаруване и мода Транспорт <p>IV. Здраве и здравословен начин на живот</p> <ul style="list-style-type: none"> Спорт и здраве Здравословно хранене <p>V. Природа и екология</p> <ul style="list-style-type: none"> Географски обекти Опазване на околната среда <p>VI. Моята родина и светът (продължение от A1)</p> <ul style="list-style-type: none"> България и Румъния – обща информация Пътуване 	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира общо съдържанието и да схваща най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, свързани с изучаваните тематични области; да разбира често употребявана лексика и изрази, свързани с изучаваните тематични области; да разбира диалози, свързани с изучаваните тематични области; да разбира основната информация от кратки, адаптирани текстове от оригинални източници (реклами, проспекти, разписания), свързани с изучаваните тематични области; да разбира основната информация от средствата за масово осведомяване; да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените идеи, мнения, чувства. <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира и да извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки писма, покани и електронни съобщения, свързани с изучаваните тематични области; 	<p>ФОНЕТИКА</p> <p>Правилно произношение на гласни, съгласни и буквосъчетания</p> <p>Основни интонационни модели</p> <p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Глагол</p> <ul style="list-style-type: none"> Verb. Verbele în – A (a așeza, a juca, a purta, a scula, a turna), în – E (a cunoaște, a întoarce, a scoate). Verbe cu pronume reflexiv în Acuzativ. Verbe Pronominale Verbele în -i (a oferi, a suferi, a acoperi). Construcții verbale cu Dativul (a trebui, a plăcea, a fi, a părea). Verbe cu pronume reflexiv în Dativ. Modul Indicativ. Timpul viitor. Modul Imperativ. Singular Modul Indicativ. Timpul imperfect. Modul Gerunziu. Diateza Pasivă. Modul condițional optativ prezent și perfect compus. <p>Съществително име</p> <ul style="list-style-type: none"> Cazul Dativ cu articol nehotărât. Cazul Dativ cu articol hotărât. Cazul Genitiv cu articol nehotărât. Cazul Genitiv cu articol hotărât. Cazul Vocativ. Nume proprii, nume comune. Formarea cuvintelor. Nume de agent, nume de instrument, nume de familie.

- Празници и традиции

Необходимо е да има елементи и/или рубрика за културата на Румъния, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.

- да разбира и да извлича информация и най-съществените подробности от ограничени по обем писмени текстове, написани на стандартен език и свързани с изучаваните тематични области;
- да разбира и да извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки текстове на стандартен език, като определя тема, основни моменти и действащи лица;
- да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в реклами, менюта, разписания, указания и др.

ГОВОРЕНЕ

Ученикът може:

При диалогична реч

- да установява контакт и да обменя информация, мнения и идеи при изпълнението на обичайни задачи и дейности в дома и в училище;
- да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по изучаваните тематични области;
- да участва в кратък разговор по теми, свързани с неговия житейски опит;
- да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага компенсаторни стратегии.

Прилагателно име

- Adjectiv posesiv.
- Cazurile Dativ, Genitiv. Adjectivul calificativ.
- Adjectiv, adverb. Gradul comparativ.
- Superlativ absolut.

Местоимение

- Pronume reflexiv în Acuzativ.
- Poziția pronumelui reflexiv față de verb.
- Pronume și adjectiv demonstrativ acest/acesta, acel/acela (acuzativ, dativ, genitiv).
- Pronume personal. Acuzativ, Dativ. Forme accentuate și neaccentuate.
- Pronumele reflexive în Dativ.
- Pronume nehotărât (unul, altul, celălalt, același, fiecare, toți, toate..)
- Pronume interogativ-relativ – care?

Наречие

Adverb de mod, de timp, de calitate, de cantitate

Числително име

- Numerale cardinale – 1 milion
- Numerale ordinale.
- Numeral colectiv – amândoi/ambii/ amândouă/ ambele

Предлог

- Verbe + prepoziții.
- Prepoziții cu forme accentuate în acuzativ.

II. Синтаксис

- Topica pronomelor neaccentuate în acuzativ și dativ față de verb.
- Topica adjectivului.

III. Правопис и пунктуация

- Scrierea cu litere mari și mici.

При монологична реч

- да изразява чувства, мнение, одобрение, съгласие или несъгласие със събеседника;
- да прави описания по изучаваните тематични области;
- да разказва за себе си, за своето минало, настояще и бъдеще;
- да разказва и да прави кратки коментари, свързани с изучаваните тематични области;
- да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага компенсаторни стратегии.

ПИСАНЕ

Ученикът може:

- да пише текст, лично и електронно писмо по изучаваните тематични области;
- да създава писмен текст в съответствие с изучаваните тематични области и свързан с истории и случки от житейския си опит с помощта на опорни точки/въпроси.

Учениците създават писмен текст с обем 100 – 120 думи.

IV. Лексика

Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.

Основни тематични групи на лексиката:

- Cum să ne adresăm corect în limba română?
- Casa mea.
- Orașul meu.
- După cumpărături.
- Într-o excursie.
- Mergem la spectacol
- Ocazii speciale.
- Ce profesie să aleg?
- Sportul.
- Culorile.
- Animalele.
- Istoria și geografia a României.

Включват се елементи от речевия етикет:

поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, инструкции, съвет, препоръка, молба, покана, поздравление, благодарност, пожелания за празници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет румънски език в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет румънски език в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по румънски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на румънския език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК

Обучението се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;
- **интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;**
- общуване в клас на румънски език (родният език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Румъния.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогащаване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда. връзка с учебните предмети математика, биология и здравно образование, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, технологии и предприемачество и информационни технологии.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.

<p>УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ</p>	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с културния контекст на румъноговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали, печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
<p>СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНЦИИ</p>	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
<p>ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ</p>	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
<p>КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО</p>	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, история и цивилизации, музика и изобразително изкуство.</p>
<p>УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ</p>	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебните предмети история и цивилизации и физическо възпитание и спорт.</p>